

MEER- EN HOOGBEGAAFDHEID

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	2
2.	ALGEMEEN	2
2.1	Meer- en hoogbegaafdheid	2
2.2	Doelgroep	3
2.3	Uitgangspunten	3
2.4	Versnelling	4
3.	SIGNALERING EN DIAGNOSTIEK	4
3.1	Signalering	4
3.2	Diagnostiek	4
4.	DIFFERENTIATIE	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.1	Differentiatie door het aanpassen van de instructie	5
4.2	Differentiatie door het aanpassen van de reguliere leerstof	6
4.3	Differentiatie door het aanbieden van extra leerstof	6
5.	DE PRAKTIJK	6
5.1	Werkwijze in groep 1 en 2	6
5.2	Groep 3 t/m 8	6
5.2.1	Pluswerk	7
5.2.2	Plusklas	7
6.	TOEKOMST	8
BIJLAGE	PLUSKLASWERKOVERZICHT	9
BIJLAGE 2	PLUSKLASRAPPORT	10

1. INLEIDING

Op onze school zijn enkele leerlingen meer- of hoogbegaafd. Hiervoor hebben we vanaf 2009 een beleidsplan. In dit document hebben we destijds al aangegeven dat dit plan n.a.v. voortschrijdend inzicht en op basis van evaluaties zal worden aangepast. Inmiddels hebben we hier 4 jaar mee gewerkt en is het tijd voor de tweede versie van dit beleidsplan. Destijds waren er leerlingen die onvoldoende uitgedaagd werden en zagen wij dit terug in enquêtes en gesprekken met ouders. In de laatste ouderenquête (2013) geeft 11 % van de ouders aan dat ze een kind hebben dat extra zorg ontvangt voor meerbegaafdheid. Ze geven het signaleren, diagnosticeren alsmede de kennis en deskundigheid van leerkrachten een hoge waardering. Bij de directie melden zich momenteel geen ouders meer met klachten hierover. De uitvoering van het beleidsplan zorgt blijkbaar voor een betere afstemming van de onderwijsbehoefte.

Leerkrachten in de groep ervaren een beter aanbod voor deze groep leerlingen. Leerlingen zijn zinvol bezig en het feit dat de invulling in de plusklas plaatsvindt, zorgt ervoor dat de invulling ook eenduidig is binnen de verschillende groepen. In de jaarlijkse evaluatie met leerlingen geven deze leerlingen aan dat ze met meer plezier naar school gaan en dat ze de hele week uitkijken naar de plusklas. Ze ervaren de invulling als zinvol. De resultaten van deze groep leerlingen blijft volgens het leerlingvolgsysteem gelijk, ondanks het feit dat er op een aantal gebieden leerstof compacter wordt aangeboden. De school biedt verdieping en verrijking. Dit vertaalt zich niet in hogere citoresultaten maar meer in het vergroten van competenties die aansluiten bij de 21st century skills (communicatie, samenwerking, ICT-geletterdheid, creativiteit, kritisch denken, probleemoplosvaardigheden en sociale en culturele vaardigheden).

In de afgelopen jaren is er een verbreding van de doelgroep ontstaan. De groep leerlingen die net niet voldoet aan de plusklascriteria wordt pluswerk aangeboden. De diagnosticering en verslaglegging naar ouders is verder doorontwikkeld.

In dit beleidsplan laten wij zien hoe we een meer doorgaande lijn in pedagogische en didactische aanpak aan kinderen die meer- of hoogbegaafd zijn, vormgeven. Het plan geeft inzicht in de regels en afspraken die wij hanteren. Tevens is dit beleidsplan een instrument in het kader van onze eigen schoolontwikkeling en een verantwoordingsdocument voor externen (bevoegd gezag, inspectie) waarin wij aangeven onze taak serieus te nemen om kinderen passend onderwijs te bieden op onze school.

Wij zijn een lerende organisatie en hechten aan de op- en aanmerkingen van alle betrokkenen die naar aanleiding van deze versie naar boven komen. Deze zullen wij meenemen in de evaluatie van dit beleidsplan.

Ons uitgangspunt bij het lesgeven aan kinderen blijft:

“kinderen zowel pedagogisch (sociaal-emotioneel) als onderwijskundig (cognitief) op hun eigen niveau te benaderen. Het vormgeven van onderwijs begint voor ons bij de erkenning dat kinderen recht hebben op onderwijs op maat”. In dit beleidsplan leggen we uit hoe we dat vormgeven voor de doelgroep meer- en hoogbegaafden

2. ALGEMEEN

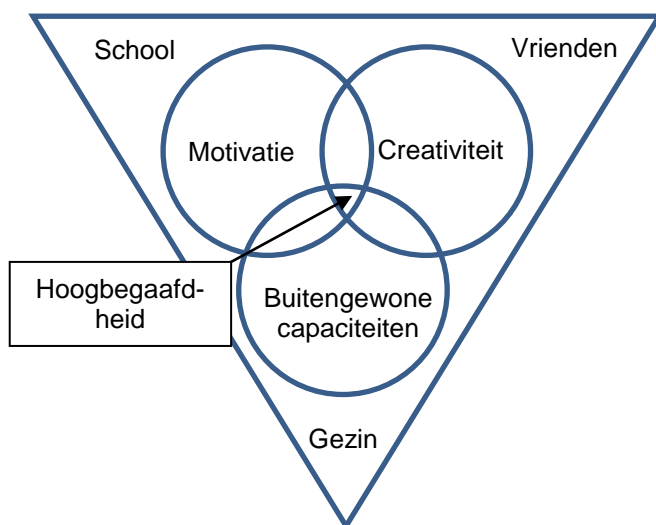
2.1 Meer- en hoogbegaafdheid

We constateren dat zich de afgelopen jaren steeds meer categorieën leerlingen zijn gaan onderscheiden die extra zorg nodig hebben. Meer- en hoogbegaafde kinderen vormen zo'n nieuwe doelgroep. Dit betekent niet dat we nooit gezien hebben dat er kinderen op school waren die bijzondere capaciteiten hadden. We zijn echter steeds meer gaan beseffen dat meer- en hoogbegaafde kinderen tot bijzondere prestaties kunnen komen mits we hen op

een adequate manier onderwijs bieden en begeleiden. Zonder die adequate begeleiding kunnen juist meer- en hoogbegaafde kinderen zich onevenwichtig ontwikkelen. Naast de begeleiding in de klas kan extra aandacht in de vorm van een plusklas noodzakelijk zijn. Wij streven ernaar de kinderen zowel pedagogisch als onderwijskundig op hun eigen niveau te benaderen. Belangrijk is dat alle leerkrachten op dezelfde manier tegen kinderen aankijken. Hoe kan hun ontwikkeling het best gestimuleerd worden? Daarbij erkennen wij dat hoogbegaafdheid niet altijd direct zichtbaar is en dat bij twijfel een aparte, structurele benadering gericht op hoogbegaafdheid, nodig is. Denk daarbij aan onderpresteerders, aan kinderen die als gevolg van extreme precisie heel langzaam werken, aan kinderen met een zichtbaar chaotische leerstrategie, of aan leerlingen met een slechte werkhouding en een motivatieprobleem. Al deze leerlingen wekken nu eenmaal niet direct de indruk behoefte te hebben aan beleid dat voortkomt uit een visie op meer- en hoogbegaafdheid. Toch zouden wij dat wel moeten bieden. Het vormgeven van beleid voor meer- en hoogbegaafde leerlingen begint daarom bij de erkenning dat kinderen op school recht hebben op onderwijs op maat.

2.2 Doelgroep

We onderscheiden meer- en hoogbegaafde kinderen. Binnen deze doelgroep hebben de hoogbegaafde kinderen een aantal specifieke kenmerken. Bij de werkdefinitie van hoogbegaafdheid wordt de definitie van Renzulli gebruikt. In deze definitie wordt hoogbegaafdheid gezien als een combinatie van drie essentiële kenmerken: intelligentie, creativiteit en doorzettingsvermogen.

Deze drie aspecten worden in een continu proces positief beïnvloed door de factoren school, vrienden en gezin. Vanuit dit gedachtegoed is hoogbegaafdheid dus méér dan alleen een hoge IQ-score. Voor de onderwijspraktijk levert deze definitie echter een probleem op voor bijvoorbeeld leerlingen met een hoge IQ-score en een hoge mate van creativiteit, maar met een slechte werkhouding. Onze school wil bij deze leerlingen een betere werkhouding stimuleren door ze bij de doelgroep (hoogbegaafden) te betrekken. Dat geldt ook voor leerlingen die één van de andere kenmerken minder hebben. Bijvoorbeeld bij leerlingen met een hoge intelligentie, een groot doorzettingsvermogen, maar die minder creatief zijn.

Onze doelgroep in dit beleidsplan is dan ook groter dan alleen de hoogbegaafde leerling. Wij willen ook de meerbegaafde leerlingen meenemen in dit proces.

2.3 Uitgangspunten

Meer- en hoogbegaafden moeten de kans krijgen onder gelijkgestemden te functioneren. Leerkrachten hebben oog voor de kenmerken, behoeften en mogelijkheden van het meer- en hoogbegaafde kind, maar het kind moet hier zelf ook zicht in krijgen. Het is belangrijk dat deze kinderen plezier in leren behouden.

Rekening houdend met het bovenstaande en onze visie (vrijheid in gebondenheid, samenwerking en zelfstandigheid) hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Hoogbegaafde kinderen willen wij laten samenwerken met peers (ontwikkelingsgelijken) om zich met andere leerlingen te kunnen identificeren, en in heterogene (ander

ontwikkelingsniveau) groepen om te voorkomen dat zij buiten de groep vallen.

- Hoogbegaafde kinderen moeten voldoende uitgedaagd en gemotiveerd blijven.
- Opdrachten voor deze leerlingen moeten veelal gekoppeld zijn aan de opdrachten van de klas, of hun inspanningen moeten naar de klas toegespeeld worden, bijvoorbeeld door het laten zien van werkstukken of het geven van presentaties over bereikte resultaten.
- Er moet rekening gehouden worden met het niet synchroon lopen van de cognitieve- en sociaal-emotionele ontwikkeling bij het meer- en hoogbegaafde kind.

2.4 Versnelling

In de meeste gevallen opteren we voor verbreding en verdieping van het aanbod. In een enkel geval kiezen we echter voor versnelling. Met versnelling bedoelen we het op de een of andere manier bekorten van de basisschoolperiode.

Wanneer versnellen we?

Er zijn verschillende redenen om te versnellen:

- Een leerling kan een grote didactische voorsprong hebben van bijna een jaar of meer. Het kind krijgt een enorme uitzonderingspositie binnen de groep.
- Een kind kan verder zijn in zijn sociaal-emotionele ontwikkeling dan andere kinderen in dezelfde jaargroep.

De beslissing tot versnellen wordt zorgvuldig genomen. De uiteindelijke beslissing is afhankelijk van een reeks factoren. De sociaal-emotionele ontwikkeling is van al deze factoren de belangrijkste. Het ene kind kan beter af zijn bij niveaugenoten dan bij leeftijdsgenoten, maar voor een ander kind kan dat helemaal niet spelen. De motorische ontwikkeling zal uiteindelijk minder zwaar meewegen in de definitieve beslissing.

3. SIGNALERING EN DIAGNOSTIEK

Dit hoofdstuk is een leidraad voor zowel de signalering als de diagnostiek. Er wordt beschreven hoe de signalering verloopt, welke materialen wij daarvoor kunnen gebruiken en hoe de rollen daarbij zijn verdeeld. Alle teamleden dienen goed op de hoogte te zijn van hun taak bij het signaleringsproces. Het hanteren van een protocol voorkomt dat de intern begeleider (= IB'er) belast wordt met oneigenlijke zaken.

3.1 Signalering

Signalering is de eerste stap in het proces van leerlingbegeleiding. Signalering is een continu proces dat start bij de binnenkomst in groep 1, doorgaat gedurende de hele schoolloopbaan en extra aandacht krijgt bij twijfel en/of signalen van ouders. Daarnaast dient speciale aandacht besteed te worden aan de signalering van onderpresteerders, omdat bij deze leerlingen een specifieke benadering noodzakelijk is. Na de midden- en eindtoetsen van Cito worden alle leerlingen besproken. Bij vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid gebruiken we de SiDi-R (**S**ignalering en **D**iagnosticsering) als signaleringslijst.

3.2 Diagnostiek

Een kleine groep leerlingen komt in aanmerking voor een diagnostisch onderzoek. Het gaat hier om de leerlingen van wie op grond van de signalering wordt vermoed dat zij meer- of hoogbegaafd zijn, maar waarover onvoldoende informatie is. De reden waarom wij vinden dat een bepaalde leerling in aanmerking komt voor een diagnostisch onderzoek, zal grotendeels bepalend zijn voor het type onderzoek dat wordt verricht.

Enkele voorbeelden van redenen voor onderzoek:

- onbegrip over de houding van het kind;
- twijfels over het didactisch niveau;
- twijfels over de intelligentie van het kind;
- tussen de ouders van de leerling en de school is een verschil van inzicht over de manier waarop het kind benaderd moet worden.

De IB'er stelt per kind vast welke onderzoeken door de school gedaan kunnen worden. De resultaten van het diagnostisch onderzoek worden met ouders besproken. We onderscheiden verschillende vormen van onderzoek:

- Observatie van kinderen met behulp van de observatielijst SiDi R, de leerkracht observeert het kind in de groep en vult de lijst in. SiDi R biedt ook een vragenlijst voor de leerling en een vragenlijst om in gesprek met ouders in te vullen. De IB'er maakt met de leerkracht de afweging welke lijsten ingevuld worden voor de betreffende leerling.
- Didactisch onderzoek richt zich vooral op de didactische voorsprong van de leerling. Het vaststellen van het didactische niveau heeft vooral als doel het onderwijs qua niveau en inhoud aan te passen. We spreken dan vooral van "doortoetsen" boven het leerniveau waarop de leerling werkt. In de praktijk gebeurt dit door Cito-toetsen van hogere groepen af te nemen.
- Daarnaast kan ook onderzoek plaatsvinden naar de motorische ontwikkeling, concentratie, persoonlijkheidsfactoren en de sociaal-emotionele ontwikkeling (taak IB'er)
- Psychodiagnostisch onderzoek heeft vooral betrekking op het vaststellen van het intelligentieniveau van het kind. Dit type onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige met testbevoegdheid.
- Diagnostiek bij onderpresteerders. Het is vaak erg lastig om een betrouwbaar beeld te krijgen van hun didactisch niveau. Soms kan alleen extern onderzoek duidelijkheid verschaffen over de cognitieve capaciteiten van de leerling.

4. DIFFERENTIATIE

Er zijn drie redenen waarom aanpassingen in ons onderwijsaanbod van belang zijn:

- Sommige methodes zijn niet of nauwelijks afgestemd op de leereigenschappen van deze leerlingen. De leerstof is gericht op de gemiddelde leerling en bevat veel herhaling en oefening.
- De leerstof doet onvoldoende beroep op de sterke kanten van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Zij hebben juist behoefte aan open vraagstellingen, terwijl de meeste methoden gericht zijn op reproductie van kennis.
- Veel meer- en hoogbegaafde kinderen hebben een didactische voorsprong en zijn al verder met de leerstof dan de rest van de groep waar ze in zitten.

Dit alles leidt ertoe dat meer- en hoogbegaafde leerlingen veelal gedemotiveerd raken door het reguliere onderwijsaanbod en daardoor afhaken en/of gaan onderpresteren. Door de uitvoering van dit beleidsplan zal er meer rekening worden gehouden met de cognitieve mogelijkheden van deze groep leerlingen. Het aanbod van de reguliere leerstof wordt aangepast, zodat de leereigenschappen van deze kinderen beter uit de verf komen. Hieronder lichten we de mogelijke aanpassingen toe.

4.1 Differentiatie door het aanpassen van de instructie

Op elk moment tijdens het geven van instructie zijn aanpassingen mogelijk, zodat er meer tegemoet wordt gekomen aan de leermogelijkheden van deze leerlingen:

- Leerlingen mogen van de leerkracht een instructie overslaan.
- Leerlingen slaan de mondelinge klassikale instructie over en gaan na een schriftelijke instructie aan de slag.
- Leerlingen mogen er zelf voor kiezen om een bepaalde instructie over te slaan.

4.2 Differentiatie door het aanpassen van de reguliere leerstof

Sommige methodes die we gebruiken gaan uit van de gemiddelde leerling waarbij zij voor meer- hoogbegaafde leerlingen onnodige herhalings- en oefenstof aanbieden, de leerkracht kan er dan voor kiezen om leerlingen bepaalde opdrachten over te laten slaan. Bij bijvoorbeeld de rekenmethode is de methode verdeeld in drie sporen; kinderen volgen het spoor dat bij hen past. Ook biedt de rekenmethode nog extra uitdagende opdrachten in de vorm van pluspunters boekjes. De taalmethode biedt bijvoorbeeld ook extra opdrachten. Als kinderen een aanpassing in hun reguliere leerstof hebben, nemen wij dit op in onze groepsplannen.

4.3 Differentiatie door het aanbieden van extra leerstof

- Naast het methodegebonden materiaal, beschikt de school ook over een uitgebreide orthotheek met daarin extra materialen: leerstof speciaal ontwikkeld voor hoogbegaafde leerlingen. Onze school maakt o.a. gebruik van Kien (rekenen) en Bolleboos (technisch lezen).
- Voor kinderen uit de plusklas en pluswerkers (meer hierover in paragraaf 5) hebben wij een ruime collectie pluswerk. Pluswerk is speciaal gemaakt voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. We werken o.a. met Topklassers, Ajodakt en Kinheim (zie bijlage 1).

5. DE PRAKTIJK

5.1 Werkwijze in groep 1 en 2

In groep 1 en 2 wordt over het algemeen nog niet gewerkt met methoden zoals dat in groep 3 t/m 8 gebeurt. In groep 1 en 2 zijn dan ook andere maatregelen noodzakelijk om het leerstofaanbod aan te passen aan de behoefte van hoogbegaafde kleuters.

Hierbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat:

- een individuele aanpak noodzakelijk is, aangezien er tijdens de kleuterfase enorme niveaueverschillen tussen kinderen kunnen zijn.
- veel kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong graag willen lezen en schrijven.

Dit betekent dat wij aan kleuters met een duidelijke didactische voorsprong andere opdrachten zullen aanbieden.

- Wij gaan vervangende activiteiten op een ander gebied aanbieden, bijvoorbeeld allerlei verdiepingsmaterialen op het gebied van constructiemateriaal, techniek en het werken aan specifieke programma's op de computer.
- In incidentele gevallen gaan we over tot versneld doorstromen naar groep 3.

5.2 Groep 3 t/m 8

In groep 3 en 4 gaan we vooral uit van het aanpassen van de instructie en het aanpassen van de reguliere lesstof. In groep 3 bijvoorbeeld gebruiken we Veilig Leren Lezen, deze methode biedt een extra leerlijn (zon) voor de "snellere" leerling.

In groep 5 komen er voor de leerlingen aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en Engels bij; deze vakken bieden de meer- en hoogbegaafde leerlingen een extra uitdaging. Als het aanpassen van de instructie en reguliere lesstof vanaf groep 5 niet meer genoeg blijkt te zijn, gaan we over op het aanbieden van pluswerk. Vanaf groep 6 kunnen leerlingen in de plusklas geplaatst worden.

5.2.1 Pluswerk

Pluswerk is voor leerlingen vanaf groep 5 met overwegend A-scores bij de leerlingvolgysteemtoetsen en met een hoge zelfstandigheid en een goede werkhouding. Als een leerling opgenomen wordt in pluswerk, mag deze uit een brede collectie extra stof uitzoeken (zie bijlage 1). We beginnen altijd met kleine projecten en stappen later over op grotere projecten.

Voor kinderen met pluswerk is er iedere week een spreekuur in het plusklaslokaal onder begeleiding van de plusklas leerkracht. Leerlingen kunnen op dit spreekuur terecht voor vragen, om nieuw werk uit te kiezen, om werk na te kijken, om te werken of om te overleggen met leerlingen uit andere groepen die dezelfde taken maken. De pluswerklerlingen zijn vrij om wel of niet naar een spreekuur te gaan. De vorderingen van deze leerlingen worden bijgehouden in een logboek. Jaarlijks wordt met deze leerlingen geëvalueerd over het pluswerkeraanbod en het spreekuur. De plusklasleerkracht bespreekt de voortgang met de groepsleerkrachten en zij bespreken de voortgang met de ouders in de reguliere oudergesprekken.

5.2.2 Plusklas

De plusklas is voor leerlingen uit groep 6 t/m 8 en wordt begeleid door een leerkracht. Iedere week komen deze leerlingen anderhalf uur bij elkaar in de plusklas.

In de plusklas komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Deelname aan de First Lego League.
- Discussiëren en filosoferen.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling door bijvoorbeeld spellen en dramalessen.
- Aandacht voor leren leren en het leren plannen.
- Pluswerk.
- Door leerlingen ingebrachte onderwerpen.
- Activiteiten die aansluiten bij de actualiteiten.

Voor plaatsing in de plusklas hebben we een aantal criteria geformuleerd. Leerlingen uit groep 6 t/m 8 die voldoen aan minimaal één van onderstaande criteria mogen deelnemen aan de plusklas:

- een IQ-onderzoek met score >130, een hoge zelfstandigheid en een goede werkhouding;
- een IQ-onderzoek met score >120, goede LVS-resultaten, een hoge zelfstandigheid en een goede werkhouding;
- minimaal twee A-scores op de vakgebieden Begrijpend lezen, Spelling en Rekenen van het Cito-leerlingvolgysteem van een jaar hoger. Met daarbij een hoge zelfstandigheid en een goede werkhouding. (Bij leerlingen met een dyslexieverklaring gaan we hier iets soepeler mee om.);
- een IQ-onderzoek met score >120 met het vermoeden (op basis van onderzoek) dat bij plaatsing in de plusklas resultaten, gedrag, werktempo en/of zelfstandigheid zullen verbeteren.

Aan ouders wordt uitgelegd waarom hun kind aan de plusklas kan deelnemen. De plusklasleerkracht stelt een langlopend handelingsplan op dat door ouders ondertekend wordt. In dit langlopend handelingsplan worden de aanpassingen in het reguliere aanbod opgenomen en de aanpassingen in de instructie en de afspraken rondom het werken aan pluswerk. Een plusklasleerling is verplicht om aan pluswerk te werken. Dit pluswerk mag door de leerling zelf uitgezocht worden (zie bijlage 1). De vorderingen en afspraken rondom dit pluswerk worden bijgehouden in een logboek.

Evaluatie vindt plaats met de leerlingen in regelmatige gesprekken in de plusklas. Na de midden- en eindtoetsen van het leerlingvolgsysteem worden de leerlingen besproken door de plusklasleerkracht, groepsleerkracht en de intern begeleider. Tijdens deze evaluaties wordt er goed gekeken of het verstandig is om een leerling deel te laten blijven nemen aan de plusklas. 2x Per jaar ontvangen de ouders een plusklasverslagje (bijlage 2). Groepsleerkrachten houden ouders tijdens de reguliere ouderavonden op de hoogte.

6. TOEKOMST

- Voor de toekomst vinden we het belangrijk om in de formatie ruimte op te nemen voor de personele bezetting van de plusklas en het pluswerk.
- Onder de plusklasleerlingen is veel vraag naar Engels als pluswerk. We hebben hier al veel naar uitgekeken maar zijn er nog niet in geslaagd om hier geschikt materiaal voor te vinden. We blijven hiernaar op zoek, eventueel in overleg met middelbare scholen.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling van de meer- en hoogbegaafde leerlingen vinden we erg belangrijk. We zijn nog op zoek naar nieuwe materialen die hiervoor als handvatten kunnen dienen.

Bijlage 1: plusklaswerkoverzicht

Bijlage 2: plusklasrapport

Bijlage 3: format handelingsplan

BIJLAGE 1: PLUSKLASWERKOVERZICHT

Grote projecten

Wetenschap	5-6	Topklassers	Kijkje in de dierenwereld
Wetenschap	5-6	Topklassers	De digitale wereld
Wetenschap	5-6	Topklassers	Blik op bouwen
Wetenschap	7-8	Topklassers	Natuurverschijnselen
Wetenschap	7-8	Topklassers	Sterrenkunde
Wetenschap	6-8	Print van internet	Vliegtuigen
Rekenen/wiskunde	7-8	Topklassers	Rekenen- wiskunde deel 1
Rekenen/wiskunde	7-8	Topklassers	Rekenen- wiskunde deel 2
Talen	7-8	Topklassers	Frans deel 2
Talen	7-8	Topklassers	Spaans deel 1
Geschiedenis	6-8	Print van internet	De V.O.C
Geschiedenis	6-8	Print van internet	W.O. 2
Geschiedenis	6-8	Print van internet	Gouden eeuw
Cultuur	7-8	Topklassers	1700-1800 1800-1900
Cultuur	7-8	Topklassers	1900-1950 1950-heden
Cultuur	5-6	Topklassers	Daar zit muziek in.
Cultuur	5-6	Topklassers	Van beeld tot geluid tot film
Topografie	6	Adjodakt	Nederland
Topografie	7	Adjodakt	Europa
Topografie	8	Adjodakt	Wereld
Literatuur	3-8	Slimme taal	Kranten en tijdschriften
Literatuur	3-8	Slimme taal	Kinderliteratuur
Denkpuzzels	5-8	Kinheim	Logische breinbrekers
Denkpuzzels	5-8	Ajodakt	Uitdaggers voor kids deel 1 + 2
Engelse raadsels	5-8	Schubi	Logic Riddles in English deel 4
Engelse raadsels	7-8	Schubi	Logic Riddles in English deel 5
Basis Engles	5-6	Schülerhilfe	Engels oefenen

Kleine projecten

Lezen

Kip	Quest
Hersenen	Kijk
Kanker	National Geographic
Epilepsie	National Geographic junior
Dyslexie	Spaanse boekjes
Oren	Bloed
Vincent van Gogh	Kruip eens in de huid van een ander
Plastic	Brandgevaar
Drukwereld	Aardolie
Project gezond	Aardgas
Sudoku	De stofwisseling
Deltawerken	Djustis (over het nl rechtstysteem)
Glas	
Kommst du mit? (over Duitsland)	
Brand	
Van woud tot hout	

BIJLAGE 2: PLUSKLASRAPPORT

Naam:

Datum:

Groep:

Pluswerk:

Huidig onderwerp:

	<i>goed</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>matig</i>
Kwaliteit van het pluswerk			
Hoeveelheid pluswerk			
Zelf nakijken pluswerk			

	<i>goed</i>	<i>gemiddeld</i>	<i>matig</i>
Houden aan afspraken			
Inbreng in de groep			
Samenwerking			
Inbreng creatieve ideeën			
Productief / planmatig werken			

Cito

Spelling	
Rekenen	
Woordenschat	
Begrijpend lezen	

Persoonlijk leerpunt:

Overige afspraken:

BIJLAGE 3: FORMAT HANDELINGSPLAN

Handelingsplan plusklas:

Leerlinggegevens

Naam _____

Geboortedatum _____

Adres _____

Postcode woonplaats _____

Telefoon _____

E-mail _____

Achtergrond

Specifiek:

Gebied	Doelen	Inhouden/ methodieken	Organisatie/ frequentie
Rekenen			
Taal / spelling			
Begrijpend lezen			
Extra werk			

Evaluatie:

Ondertekening:

Datum _____

Voor akkoord
Ouders/verzorgers: _____

IB'er: _____